

APPENDIX A:	Questionnaire	294
APPENDIX B:	Evat diagnostic report	295
APPENDIX C:	Evat diagnostic report	297
APPENDIX D:	Diary	299
APPENDIX E:	Report	312
APPENDIX F:	Questionnaire	319
APPENDIX G:	Curriculum vitae	321
APPENDIX H:	Materials: lesson 2; 3; 4 & 9	322
APPENDIX I:	Materials: lesson 10 & 11	326
APPENDIX J:	Matric results	328
APPENDIX K:	Syllabus	330
APPENDIX L:	Overview of learning outcomes	334
APPENDIX M:	Texts for the integrated teaching of language	339
APPENDIX N:	Grade 12 competence descriptions	340

APPENDIX A

ADDISIONELE INLIGTING:

❖ Hou jy van Afrikaans?

❖ Waarom?

.....

❖ Is jy tevrede met jou Afrikaanse punte?

❖ Wil jy jou Afrikaanse punte nog verder verbeter?

❖ Waarom?

❖ Lees jy Afrikaanse boeke/koerante?

❖ Verskaf naam/name van die boeke/koerante wat jy lees.

.....

❖ Kyk jy na Afrikaanse televisieprogramme?

❖ Waarom?

.....

❖ Noem die Afrikaanse programme waarna jy graag kyk.

.....

❖ Praat jy Afrikaans by die huis en met wie?

.....

❖ Kan jou ouers Afrikaans praat?

.....

APPENDIX B

EVAT DIAGNOSTIC REPORT**EVAT-BEHOEFTYPEILING**

22 April 2002

Hoërskool X Soweto

K Klankleer D Diktee S Basiese syfervaardigheid 46 Taal en grammatika van ruimtelike oriëntasie	L Leesbegrip SS Sinsluiting WK Woordeskat in konteks TOT Totaal GR Graderingsgraad
--	---

Learner	K	D	S	46	L	SS	WK	TOT	GR
1	3	1	9	3	4	0	0	20	3
2	3	3	6	5	6	1	0	24	4
3	6	4	8	6	9	1	3	37	5
4	5	1	7	4	9	1	0	27	4
5	4	0	8	2	5	0	0	19	3
6	5	1	8	2	10	1	0	27	4
7	2	1	6	7	8	0	0	24	4
8	4	3	9	4	6	0	0	26	4
9	4	0	6	6	7	1	0	24	4
10	8	4	9	10	13	1	0	45	6
11	4	2	6	3	7	1	0	23	4
12	3	0	3	1	6	1	0	14	3
13	4	1	3	4	9	1	0	22	4
14	4	0	7	1	2	0	0	14	3
15	4	2	8	5	3	1	1	24	4
16	1	0	7	1	1	0	5	15	3
17	4	1	7	4	5	1	2	24	4
18	5	1	7	3	6	0	2	24	4
19	3	0	4	1	2	0	0	10	2
20	5	5	6	10	9	2	2	39	5
21	3	1	5	2	2	0	0	13	2
22	2	0	7	5	3	0	0	17	3
23	2	2	5	0	5	1	2	17	3
24	5	3	6	8	10	0	5	37	5
25	3	1	7	4	6	0	1	22	4
26	3	1	6	5	11	0	0	26	4
27	3	0	7	1	6	0	3	20	3
28	4	0	7	2	5	0	1	19	3
29	4	0	8	4	7	0	0	23	4
30	5	1	7	3	7	0	1	24	4
31	5	2	9	3	8	0	1	28	4
32	3	0	7	2	7	1	0	20	3
33	5	1	4	3	6	0	0	19	3
34	4	2	7	6	7	1	5	32	5
35	4	4	6	5	10	0	3	32	5
36	7	6	8	6	16	2	2	47	7
37	4	0	5	3	4	0	0	16	3

Learner	K	D	S	46	L	SS	WK	TOT	GR
38	2	4	5	5	6	0	0	22	4
39	4	1	4	2	8	0	0	19	3
40	6	2	6	6	10	1	0	35	5
41	3	0	8	4	8	0	1	24	4
42	3	0	7	1	3	0	1	15	3
43	4	0	6	3	10	1	1	25	4
44	6	0	4	3	4	0	0	17	3
45	2	3	7	5	1	0	1	18	3
46	3	0	10	3	3	0	0	19	3
47	1	1	7	2	6	0	1	18	3
48	3	0	8	2	5	0	3	21	3
49	3	0	8	3	5	0	0	19	3
50	5	1	8	2	6	0	0	22	4
51	6	1	9	6	1	0	0	23	4
52	5	0	8	3	1	0	0	17	3
53	5	2	8	6	4	1	0	26	4
54	4	0	7	2	5	0	0	18	3
55	3	0	6	4	8	0	4	25	4
56	2	0	7	2	8	0	5	24	4
57	5	5	7	7	7	1	0	32	5
58	4	1	9	8	4	2	1	29	4
59	3	0	7	3	4	0	0	17	3
60	5	2	7	4	7	1	0	26	4
61	4	0	3	3	2	1	0	13	2
62	6	4	9	6	6	1	0	32	5
63	2	0	6	2	7	1	0	18	3
64	3	3	8	9	7	2	0	32	5
65	3	0	6	6	9	0	1	25	4
66	3	0	9	6	10	1	0	29	4
67	2	0	6	3	6	0	0	17	3
68	7	3	8	5	13	1	0	37	5
69	4	2	7	7	3	0	9	32	5
70	4	1	7	4	8	1	5	30	4
71	2	0	5	3	1	0	0	11	2
72	5	0	5	2	4	0	0	16	3
73	2	1	9	5	0	1	0	18	3
74	6	2	8	3	7	0	0	26	4
75	4	1	5	5	5	0	0	20	3
76	5	1	6	6	5	1	0	24	4
77	2	0	6	4	9	0	0	21	3
78	2	0	6	2	7	1	0	18	3
79	4	0	6	4	6	0	0	20	3
80	4	1	5	2	8	0	0	20	3
81	3	2	7	3	7	0	3	25	4
82	5	2	7	6	9	1	1	31	5
83	1	0	7	2	9	0	0	19	3
84	-	-	-	-	-	-	-	-	-
85	-	-	-	-	-	-	-	-	-
86	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	4/10	1/10	7/10	4/10	6/20	1/10	1/30	23	4

APPENDIX C

EVAT DIAGNOSTIC REPORT**EVAT-BEHOEFTPEILING**

14 Augustus 2002

Hoërskool X Soweto

K	Klankleer	L	Leesbegrip
D	Diktee	SS	Sinsluiting
S	Basiese syfervaardigheid	WK	Woordeskat in konteks
46	Taal en grammatika van ruimtelike oriëntasie	TOT	Totaal
		GR	Graderingsgraad

VERGLK Vergelyking tussen twee peilings

Learner	K	D	S	46	L	SS	WK	TOT	GR	Verglk
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	4	4	7	8	6	0	2	31	5	+7
3	4	8	8	5	10	2	6	43	6	+6
4	8	6	8	4	8	1	5	40	6	+13
5	3	0	8	4	8	0	3	26	4	+7
6	6	2	8	3	7	1	0	27	4	0
7	3	0	7	7	6	1	6	30	4	+6
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	3	1	7	4	6	1	4	26	4	+2
10	7	5	9	10	12	4	0	47	7	+2
11	4	1	9	4	8	0	2	28	4	+5
12	4	1	5	2	4	0	2	18	3	+4
13	2	0	6	2	5	1	7	23	4	+1
14	3	1	7	2	9	0	6	28	4	+14
15	3	1	7	8	9	1	2	31	5	+7
16	3	0	6	3	3	0	1	16	3	+1
17	2	5	7	5	6	2	9	36	5	+12
18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	4	3	5	0	1	1	3	17	3	+7
20	5	4	7	7	13	2	7	45	6	+6
21	6	1	5	3	6	0	3	24	4	+11
22	2	0	7	1	10	1	3	24	4	+7
23	5	0	6	4	1	1	5	22	4	+5
24	6	1	7	1	5	0	3	23	4	-14
25	6	1	7	5	8	0	5	32	5	+10
26	6	1	8	10	17	0	3	45	6	+19
27	3	0	8	3	10	0	1	25	4	+5
28	3	0	7	2	11	0	3	26	4	+7
29	4	1	7	3	2	0	2	19	3	-4
30	3	5	7	4	10	0	6	35	5	+11
31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	4	0	7	0	4	0	1	16	3	-4
33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34	7	6	7	7	14	0	4	45	6	+13

35	7	8	7	8	8	1	3	42	6	+10
36	5	6	9	7	15	4	4	50	7	+3
37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
38	3	4	5	4	8	0	6	30	4	+8
39	6	0	7	2	6	0	5	26	4	+7
40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41	2	0	8	3	3	1	9	26	4	+2
42	4	0	5	1	8	0	10	28	4	+13
43	6	5	4	3	10	1	3	32	5	+7
44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
45	5	5	6	3	4	0	4	27	4	+9
46	4	4	3	2	7	1	4	25	4	+6
47	1	1	7	2	10	0	6	27	4	+9
48	3	0	9	4	7	0	0	23	4	+2
49	3	1	8	5	9	0	0	26	4	+7
50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
51	4	1	6	5	10	1	7	34	5	+11
52	4	0	8	5	6	2	2	27	4	+10
53	6	5	9	6	9	0	0	35	5	+9
54	5	0	8	2	8	0	5	28	4	+10
55	6	1	7	2	12	0	3	31	5	+6
56	4	0	6	4	5	0	0	19	3	-5
57	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
58	4	3	8	10	5	2	3	35	5	+6
59	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
60	5	3	9	7	11	1	9	45	6	+19
61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
62	4	4	6	5	6	1	6	32	5	0
63	3	0	7	2	7	0	2	21	3	+3
64	4	0	9	9	14	1	1	38	5	+6
65	3	0	5	6	5	0	4	23	4	-2
66	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
67	5	0	5	4	6	0	3	23	4	+6
68	3	3	8	9	12	2	2	39	5	+2
69	5	3	9	9	13	0	5	44	6	+12
70	6	6	6	3	8	0	2	31	5	+1
71	3	1	6	2	0	0	3	15	3	+4
72	5	0	5	1	10	0	3	24	4	+8
73	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
74	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
75	3	0	8	3	13	1	3	31	5	+11
76	7	3	7	6	9	1	4	37	5	+13
77	5	0	7	5	6	0	6	29	4	+8
78	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
81	4	4	7	3	10	1	2	31	5	+6
82	4	3	6	6	7	2	4	32	5	+1
83	3	0	6	3	9	0	1	22	4	+3
84	3	0	1	5	8	0	3	20	3	-
85	3	0	4	1	3	0	0	11	2	-
86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gemiddeld	4	2	7	4	8	1	4	29	4/5	

APPENDIX D

DIARY

LES 1 25 April 2002

Leerlinge: 84

Gesprek met onderwyseres:

1. Sy noem dat leerlinge nie van Afrikaans hou nie (leerlinge voel hulle het nie Afrikaans nodig nie omdat hul dit nie in alledaagse lewe gebruik nie).
2. Sy sukkel dat leerlinge huiswerke doen.
3. Leerlinge is traag om Portfolios saam te stel.
4. Vorige week het leerlinge baie swak gevaar met 'n toets (punte het gewissel van 1 - 15) (hoogste).
5. Noem leerlinge het nie Afrikaans op Laerskool geleer nie.
6. Onderwyseres baie moedeloos met situasie.
7. Noem Graad 9 is 'n beter groep (Afrikaans op Laerskool gehad).
8. Sy noem dat Taalkunde (woordeskat en reëls) die grootste probleem is.
9. Bespreking na klas: leerlinge nie gewoond om Afr. in klas te praat nie (sy hou nie daarvan nie) en hul wil ook nie Afrikaans praat nie.

Opmerkings:

1. Uitslae van EVAT behoeftepeiling nog nie beskikbaar nie. Besluit op agtergrondinligting te verkry en as inleiding, CV te behandel met leerlinge. Agterop ook my vraelys om houding en motivering te bepaal.
2. Groot groep leerlinge - maak beweging tussen leerlinge moeilik. Kan problematies wees.
3. Afrikaans is baie swak. (Verstaan en praat). Woordeskat is minimaal.
4. CV vorms invul duur bykans 45 minute. Leerlinge verstaan nie basiese Afrikaanse woorde nie.
5. Houding van leerlinge - sommiges heel positief en gee samewerking; ander is weer baie onseker, skepties en onbelangstellend. Aanvanklik slegs onderwyseres genader met vrae/probleme. Later my wel begin vrae vra.
6. Leerlinge geammuseerd en verbaas dat hul wel in die klas mag praat. Tog ook bang en huiwerig omdat hul Afr. so swak is. Sommiges praat egter net Sesotho of Zulu.
7. Dit is 'n enorme taak wat op my wag! Dit sal vasbyt kos om enigsins 'n verandering te kan maak!

LES 2 2 Mei 2002

Leerlinge: 86

Gesprek met onderwyseres:

1. Afrikaans is verpligtend.
2. Sommige leerlinge het slegs vanaf Graad 6 Afrikaanse taalonderrig ontvang – wel ook gevalle slegs 2 jaar gelede (\pm vanaf Graad 10). Ook leerlinge wat Laerskool/of skool bygewoon het in gedeeltes waar Afrikaans nie onderrig word nie.
3. Sy noem weer dat geen “mondeling” in klas plaasvind nie omdat “leerlinge nie wil praat nie”. (Ons gesels oor die situasie en ek verduidelik of sy al ooit as alternatiewe interaksie in pare probeer het. Sy noem dat sy nie dit wil doen nie, en ook nie daarvan hou nie. Sy voel dat leerlinge so maklik sal hand uitruk.
4. Sy praat Afrikaans ook nie heeltemal vlot nie. Sy is taamlik misnoedig.
5. Sy neem notas gedurende les en vra of sy ekstra onderhoudkaartjies kan kry om te gebruik vir Graad 10.
6. 'n Ander Afrikaanse onderwyseres (Graad 5) vra dat ek asseblief op 'n band die letters van die alfabet sal opneem sodat sy die regte uitspraak kan hoor.

Opmerkings:

1. Die skoolhoof gaan praat met leerlinge en verduidelik dat die ekstra klasse tot hul voordeel is en dat hy geen moeilikheid van hul wil hê of sal duld nie. (humoristiese insident: seun klim deur opening in deur; laatkommer word geroskam en leerlinge moet in hul spore trap).
2. Leerlinge is baie stiller, bereid om saam te werk en gee aandag.
3. Leerlinge werk ook beter saam, praat/vra 'n bietjie meer vir hulp.
4. Leerlinge onthou redelik woorde van vorige keer.
5. Vertel storie van Kappie die Houtkapper. Vra 6 vrae wat leerlinge mondeling moet beantwoord. Bespreek en verduidelik antwoorde. Hul geniet die aktiwiteit. Wys op spelling. (Tipe begripstoets, maar leerlinge moet mondeling beantwoord om hul aan te moedig om Afrikaans te praat). Aanvanklik, slegs 'n paar bereid om te antwoord, maar die situasie verbeter later.
6. Verwys weer na vorige les (CV): Vestig aandag op sekere algemene begrippe: bv. die verskil tussen (maklik/moeilik); goeie/interessante; verstaan/ hoor/ praat ens.
7. Behandel die korrekte plasing van werkwoord : Hy is slim. / Die boom was groen. / Die fiets is rooi. (leerling vra betekenis van fiets). Spelling: fiets versus viets – verduidelik.
8. Behandel weer woorde in CV getuigskrifte, verwysings, belangstellings, geslag, kwalifikasies ens.
9. Blaai bord: Advertensie. Sonskyn handelaars. Bespreek betekenis van woorde in advertensie.
10. Blaai bord: Bespreek vereistes vir vakante poste: verteenwoordiger en Boekhouer.

11. Verduidelik hoe die rolspel sal plaasvind. Ek is onderhoudvoerder en onderwyseres is aansoeker. Leerlinge geniet dit baie. Onderwyseres sukkel met die rolspel en is baie op haar senuwees. Tyd te min om onderhoude te doen.
12. Sluit af met idioome / uitdrukings: *Aanhouer Wen en Tou opgooi*. Leerlinge vind dit nogal interessant. (Verwys na die gebruik daarvan in *Sewende Laan*)
13. Ek het leerlinge van die begin af gekomplimenteer met "Shine, shine, shine", wat hul baie pret verskaf het. Vandag het ek dit verander na "Goed, beter, beste!" Leer hul sommer ook die trappe van vergelyking.
14. Ek vra dat onderwyseres woorde & spelling van lesse wat ek doen, weer so bietjie in klassituasie sal herhaal, maar ek twyfel of sy dit sal doen.

LES 3 9 Mei 2002

Leerlinge: 24

Onderwyseres: Afwesig

Opmerkings:

1. As gevolg van Hemelvaartdag is byna helfte van personeel en leerders afwesig om kerkdienste by te woon.
2. Minder leerlinge in klas bied geleentheid om 'gesprekvoering in pare' te verduidelik en toe te pas.
3. Baie van die leerlinge groet my in Afrikaans met inkom in die klas.
4. Gesels as inleiding oor koue weer wat so skielik gekom het. 'n Paar leerlinge probeer reageer op die opmerking van die weer.
5. Lees 'n storie oor Paul en Fred twee maal. Leerlinge beantwoord 7 vrae skriftelik. Maak baie foute, alhoewel leesstuk baie eenvoudig is.
6. Spel antwoorde op bord en verduidelik menings: Kampeer, vakansie, broers, vriende, tent, opslaan, vuurtjie (uitspraak), vuurhoutjie, aansteek, wind, rukwind, bars 'n storm los, boom, papnat, skuur.
7. Behandel ontkenning (dubbel nie). Moenie verloor nie. Ek het nie geweet nie.
8. Deel kaartjies vir onderhoudvoering uit – verduidelik hoe onderhoudvoering moet plaasvind. Bespreek wat is betekenis van woorde op kaartjie. Wys ook op hoflikheidsaanspreekvorm: jy/ u ens.
9. Onderhoude is krom en skeef, maar almal doen hul bes. Leerlinge vra tog my hulp as hul vashaak. Oor die algemeen is hul positief omtrent die praterij. Merk op dat 2 leerlinge 'n woordeboek het en woorde opsoek. Een van die dogters raak sommer baasspelerig toe haar maat sukkel om haar te antwoord omdat sy in die woordeboek na woorde soek. Sy betig die maat met vingerwysing en "Jy moet praat!"
10. Een leerling spring op en groet maat met die hand. Ander staar grootoog. Toe ek positief reageer op die groetery van die 'onderhoedvoerder', volg die ander ook haar voorbeeld.

11. Op 'n vraag van die onderhoudvoerder – “In watter pos stel u belang?” antwoord die ‘aansoeker’ (hand onder die mus en al kopkrappend) “onderwyser”. Die onderhoudvoerder word onkant gevang en is nou skoon die kluts kwyt. Hy herhaal weer die vraag en kry dieselfde antwoord. (“Information gap” situasie op sy beste, en nie een van die twee weet nou verder!) Ek kon gelukkig die saak beredder: wys die ‘aansoeker’ daarop dat vir die spesifieke ‘pos’ dit slegs gaan oor ‘boekhouer’ of ‘verteenwoordiger’, tot groot verligting van die ‘onderhoudvoerder’, want nou kan hy sy kaartjie gebruik om verdere vrae te stel. (‘aansoeker’ kies toe pos as ‘boekhouer’).
12. Deel prentkaarte uit. Verduidelik dat maat nie mag weet wat op kaartjie is nie. Elkeen kry dan 'n beurt om aan maat te verduidelik wat is die prent, en maat moet dan raai. Leerlinge geniet dit baie en kommunikeer al beter. Groot vreugde indien een reg raai!
13. Kom agter dat alhoewel woorde maklik is en nie uit meer as drie tot vier letters bestaan nie, daar tog leerlinge is wat onseker is oor spelling. Leerlinge vra ook meer geredelik vir my oor korrektheid van spelling van hul prent. In die verbyloop hoor ek twee dogters spook met “cheese”. Ek wys hul daarop dat hul Afrikaans moet praat - die een wat die prent moet beskryf sê toe dat maat haar nie verstaan nie want haar prent is “Naas”! 'n Seun kom ook ewe vinnig van agter in die klas na my toe en vra ewe vertroulik of sy prent dan nou 'n “wiel” of 'n “tyre” is!
14. Leerlinge vul nou die woorde in op hul kaarte. Volgende, indien ek die prent noem wat op hul kaartjie is, moet hul aandui dat hul die prent het. Behandel op dié manier, begrip, luistervaardighede asook spelling.
15. Leerlinge moet met hul 2 woorde 2 sinne maak. Sinne baie swak.
16. Leer nuwe idioom: Bokant my vuurmaakplek
17. Merk op dat leerlinge werklik 'n poging aanwend om met mekaar Afrikaans te praat met die verwisseling na ander klas.

LES 4 16 Mei 2002

Leerlinge: 82

* Koerante weens misverstand nie afgelewer nie.

1. Leerlinge gaan later as gewoonlik na klasse. Leerlinge dra nog tafels en stoele aan en ek kan eers 08:20 met klasgee begin. Leerlinge is onrustig en lawaaierig. Ek merk op dat sommiges nog besig is om te leer vir 'n toets wat later geskryf sou word. Ek wonder of dit nie 'n hopelose saak is nie!
2. Deel TSA lêers uit aan leerlinge. Eerstens is hul verstom en tweedens kan hul nie mooi begryp wat die doel is daarmee nie, want daar is dan nie papier in nie!
3. Lees storie oor *Fikele* en leerlinge moet notas maak. Meisies veral beïndruk met storie. Leerlinge moet nou aan maat die storie vertel. Leerlinge sukkel! Onderwyseres sê dat leerlinge nie die storie “mooi gehoor” het nie. Ek lees

- storie weer. Leerlinge beantwoord 6 vrae skriftelik. Sommiges verkies om mondeling te antwoord in plaas van te skryf. Ek moet hul daarop wys dat dit eerder skriftelik gedoen moet word. Dit gaan redelik goed met die beantwoording. Leerlinge hou van "Goed, beter, beste!" opmerkings en doen mee.
4. Kan nie met koerante in die klas werk soos ek beplan het nie. Moet skielik ander plan maak! Behandel sommer die alfabet. Leer Afrikaanse terme vir klinders en medeklinders. Skryf alfabet op bord. Leerlinge moet medeklinders verskaf. Let op uitspraak. Los doelbewus 'n paar medeklinders uit - 1 leerling kom dit agter. Herhaal proses en vul res in.
 5. Verskaf op bord letters p, s, a, v. Leerlinge moet ± 5 woorde van elkeen maak en neerskryf. Weereens is sommige so gretig dat hul eerder dit uitroep as neerskryf. Vra leerlinge hul voorbeelde en hul verskaf dit met groot vrymoedigheid en entoesiasme. Opvallend dat diegene wat nog nooit in klas gereageer het nie, nou wel meedoen. Ek skep weer moed!
 6. Tweeklanke word op bord geskryf aa, oe, ie, uu. Leerlinge moet nou \pm vyf woorde vorm en neerskryf. Herhaal mondeling hul voorbeelde - dieselfde reaksie as vorige keer. Veral as ek positief reageer op antwoorde, word daar met nog groter entoesiasme woorde verskaf. Die onderwyseres noem aan my dat sy niks daarvan hou as leerlinge so "raas" nie.
 7. Interessant: slegs twee voorbeelde van samestellings deur leerlinge verskaf, nl. personeelkamer en velkaros. Meeste leerlinge in klas weet nie wat lg. beteken nie, en ek verduidelik die betekenis.
 8. Herhaal weer vorige les se vuurtjie en vuurhoutjies / bietjie. Die uitspraak bly maar 'n probleem. Ek voel les tog waardevol - taalvaardighede verbeter, so ook atmosfeer en motivering.
 9. Die hoof vra uit na dissipline en sê dat daar opgetree sal word indien hul nie luister nie.
 10. Die koerantaflewing bly probleme verskaf en maak dit moeilik om lesse daarop te skoei. Sal regtig by TSA mense moet uitvind wat is aan die gang en hoe dit vorentoe die klasgee gaan raak!

LES 5 23 Mei 2002

Leerlinge: 74

1. Leerlinge is besig met 'n toetsreeks en is dus meer geïnteresseerd om nog te leer of huiswerk te doen. Die onderwyseres noem dat mens maar altyd die kinders in die hoeke moet dophou (blyk dus 'n algemene praktyk te wees).
2. Begin van klas - leerlinge baie raserig. Een dogter (voor regs in klas) lees nie begripstoets, maar besig om te leer vir toets. Ek wys haar daarop dat sy moet begin lees. Sy is egter nie lus om gehoor te gee nie. Later terwyl ek iets verduidelik raas die groep en ek maak hul toe stil met "Thula". Dit het 'n verbaasde dog positiewe stilte opgelewer. Hul samewerking daarna was nogal opmerklik!

3. Begripstoets: *Luzuko die swaeltjie*. Leerlinge moet stuk lees, maar sukkel. Party is sommer negatief (juis omdat hul sukkel). Neem lank en onderwyseres sê leerlinge verstaan nie die geskrewe stuk nie en ook nie die vrae nie. Sy sê 'n mens moet altyd verduidelik en hulle voortdurend help.
 4. Leerlinge moet storie aan maat vertel en dan rolle ruil. Leerlinge sukkel regtig baie. Duidelik hul het geen ondervinding in kommunikatiewe take. Leerlinge is baie negatief en knorrig. Sukkel om te lees. Stresvlakke van leerlinge neem toe.
 5. Probeer deur klas beweeg en hulp verleen. Leerlinge wel bereid om vrae aan my te stel. Wend tog pogings aan om hul in Afrikaans uit te druk. Besluit op ander tegniek.
 6. Leerlinge kry elkeen kaartjie om op die leesstuk te plaas en 'n blokkie te trek. Die tabel onder aan bladsy: een kolom word x gemerk en die ander ✓. Leerlinge moet nou al die woorde wat in blokkie voorkom indeel in woorde wat "ek ken" (✓) en "nie-ken-nie" (x). Leerlinge doen gretig mee want dit is anders as gewone klasaktiwiteite. Leerlinge ook glad nie skaam om woorde in die 'ken nie'-kolom te skryf nie. (Woorde wat half, of byna uit blok is, word as binne die blok beskou - heelwat leerlinge vra my daarna uit.
 7. Leerlinge wys graag hul lys van woorde vir my. Roep my selfs nader dat ek daarna moet kyk.
 8. Leerlinge moet nou twee sinne maak met die woorde in 'ken' kolom. Wys hul daarop dat meer as 1 woord uit die lys in 'n sin gebruik mag word. Een dogter roep my vinnig nader om te verneem of haar sin korrek is want sy het 3 woorde in een sin gebruik. Baie in haar skik met haar poging, veral toe ek haar nog boonop prys!
 9. In 'n ander geval vra 'n dogter wat is "visit" in Afrikaans - Sy skryf toe 'kire' en ek skryf die korrekte woord vir haar neer. Baie in haar skik deel sy die nuwe kennis toe met haar maat. Twee ander leerlinge stry oor korrekte voorsetsel en roep my nader: Die water was baie en die huis. Ek help reg en verduidelik. Sy korrigeer dadelik haar sin.
 10. Begripsvrae: leerlinge moet eers weer stuk lees en dan vrae beantwoord. Sukkel om formulering van vrae te verstaan.
 11. Ek stop hul en gee net kortliks aanduidings wat "omkering", "nie korreke nie", "teenoorgestelde" beteken. Moedig hulle aan om hul bes te probeer.
 12. Uiteindelik die beloofde koerante! Nie geweet of dit sal gebeur nie, en dus die les daarsonder beplan. Deel Beeld aan elkeen uit. (Eksamenhulp daarin). Leerlinge baie in hul skik daarmee. Leerlinge toenemend bereid om my te help om goed uit te deel.
 13. Een seun het dadelik sy maat die drankadvertensie in die koerant gewys. Ek merk toe grappenderwys op "O - Nee!" - Hy het dit nogal geniet.
 14. Ek noem aan onderwyseres en skoolhoof dat ek voortaan nie meer tasse en boeke by leerlinge wil toelaat nie, maar dat dit eerder voor in die klas neergesit moet word. Onderwyseres stem saam en sê sy sal toesien dat dit so gereël word.
-

LES 6 30 Mei 2002

Leerlinge: 74 (Res besig met 'n Engelse toets)

1. Nie genoeg tafels en stoele in klas. Leerlinge neem lank om nog tafels en stoele in te dra. Al die tasse en ekstra boeke is deur onderwyseres en paar leerlinge voor in die klas gepak. Slegs TSA lêers en skryfgoed op banke. Dit is stukke beter!
2. Begin eers 08:20 met les. Deel hul begripstoets van vorige les uit. Een dogter doen alles in haar vermoë om met my oogkontak te maak sodat sy vir my kan groet (in Afrikaans)
3. Seun (met advertensiebylaag oor drank) het die advertensie weer gebring en wys dit weereens aan maats. Ek gesels toe met hom daarvoor en vra of hy toe iets gaan koop het waarop hy "Nee, Mevrouw" antwoord. Sy maat lag te lekker en sê "Ja, ek dink so, Mevrouw". Ek vra hom hoe oud hy is en hy antwoord "sewentien". Ek sê toe dat hy dan gelukkig nie toegelaat sal word om te koop nie. Hulle geniet die Afrikaanse gesprek baie en ander leerlinge luister belangstellend. Atmosfeer in klas is baie positief.
4. Behandel kortliks begripstoets. Wys prente met swaeltjies asook duikplank en duiker. Verduidelik: 'n Jaar en drie maande = 15 maande. Wys waar betrokke woorde in leesstuk voorkom. By antwoord dat swaeltjie 'n voël is, vra ek hoe dit gespel word en leerlinge het allerhande aanduidings van 'n deelteken. Een seun wys met vingers bokant kop soos bv. horings en 'n ander verwys na reën. Wys ook op beskrywing "duik soos 'n swaeltjie".
5. Bladsye met invulwerk word uitgedeel. Leerlinge baie opgewonde oor die materiaal. Ek noem dat ons vandag speel-speel gaan leer. Leerlinge baie positief. Met heel 1ste oefening het 'n seun (agter in klas) opgestaan en in Afrikaans gevra "Wat ons nou moet doen?" Leerlinge geniet dit dat hy Afrikaans praat.
6. Invul van t of d. Behandel antwoorde. Volgende word f of v ingevul. Gee reël: Die letter v staan nooit aan die einde van 'n woord nie. Baie leerlinge vinnig klaar. Leerlinge sê woord (let op betekenis en uitsprake) en ek skryf op bord. Wanneer korrek, begin leerlinge spontaan met "Goed, beter, beste". Indien verkeerde antwoord, word met oorgawe aangedui dat hy/sy nou verkeerd was. Ietwat luidrugtig, maar gemoedelike samewerking. Sommiges begin sommer vooruit werk. Ek moet leerlinge selfs maan om nie verder in te vul nie, maar te wag.
7. Invul van ei / y / ui verloop so ietwat stadiger - Hul dink so bietjie langer en ek merk dat hul meer foute maak het. (die klein yskas is in die kombuis). Verduidelik die spelling van woorde met die gebruik van die ander woorde in blok bv. "As ek klaar druïwe gepluk het, is my hande vuil"; "Konfyt op die brood"; "As ek te veel aarbeie en druïwe geëet het, kry ek maagpyn (hulle wys sommer spontaan - lyftaal) en as ek maagpyn het is dit eina" - Baie herhaal "eina" met bypassende gesigsuitdrukings.

8. Volgende aan die beurt is die blokkiesraaisel. Leerlinge werk in pare en mag met mekaar gesels oor die moontlike antwoorde. (Wat dink jy? Hoe spel mens dit? ens.)
 9. Bespreking van antwoorde: Leerlinge doen lustig mee. Leerlinge baie entoesiasties en antwoord graag. Die onderwyseres hou weereens niks van die "lawaaï" nie en staan met 'n suur gesig, maar vra tog na klas 'n voorbeeld van oefening vir haar Graad 10's.
 10. Vra hul moet woordraaisel doen. Daar word vinnig gehoor gegee en die wat beter lees, is vinniger klaar. Ek het vandag baie minder Engels gepraat – leerlinge het vinniger Afrikaanse instruksies gevolg. Leerlinge wat klaar is roep my vinnig nader sodat ek moet kyk of dit reg is.
 11. Een seun sê aan maat in Engels dat die woorde in raaiselblok "the other way round" is – ek help hom om dit in Afrikaans te sê. Probeer dit dadelik herhaal.
 12. Dogters praat van "jaakalas" ek help reg en hul geniet dit. Een seun is bereid om elke woord uit te spreek en aan te dui waar dit voorkom. Kom staan glad voor in die klas.
 13. Verslag van (Pretoria Universiteit) met uitslae word aan die skoolhoof oorhandig. Hy herhaal weer dat die leerlinge baie sukkel met Afrikaans.
 14. Ek vra hom waarom Afrikaans nog as 'n verpligte taal op skool aangebied word. Hy noem dat as gevolg van skool se ontstaan (Militêre basis) was kinders in die skool dié van militêre personeel en van hul was afkomstig van oral oor en veral Namibia. Dus was daar en is daar nog steeds in die onmiddellike omgewing van die skool nie sprake van 'n moedertaal nie. Verder word daar by sy skool (Laer + Hoërskool gekombineer) ook Afrikaans gegee op Laerskoolvlak (tot Graad 6). Sodra leerlinge egter Hoërskool toe gaan (veral top leerlinge) woon hulle ander skole by en nie meer dié in die omgewing nie. Aan die anderkant kom leerlinge van ander skole in die Soweto omgewing weer na sy skool asook van die platteland en die leerlinge het nie op Laerskool Afrikaans gehad nie. Verder is dit die ouers wat aandrang dat Afrikaans behou moet word by die skool want indien hul die kinders wil stuur na ander skole soos bv. Krugersdorpomgewing of Sandton moet hul Afrikaans as vak hê. Die onderwysers by die skool is egter nie so in hul skik met die situasie nie (hy noem dat hul ook maar kyk na hul eie poste). Sotho en Zulu word wel daar aangebied as die derde verpligte taalvak. Hy noem dat die hele taalkwessie by die skool maar problematies is en indien ek of van die ander aan 'n oplossing kan dink ons tog moet help.
 15. Die skoolhoof is altyd baie dankbaar vir die hulp met die Afrikaans en ondersteun die projek. Hy praat en dissiplineer die leerlinge gereeld sodat hul bewus moet wees van die moeite en werk wat ingesit word om die leerlinge te help. Die personeel is ook altyd baie vriendelik en hulpvaardig.
-

LES 7 6 Junie 2002

Leerlinge: 78

1. 'n Poging word aangewend om tafels/banke en stoele soos by 'n konferensielokaal te rangskik. Sukkel – hul verstaan nie mooi hoe dit sal werk nie. Daar is egter bietjie meer spasie sodat ek darem op 'n manier meer tussen leerlinge kan beweeg.
2. Deel papiere met telefoonaktiwiteit uit. Verduidelik die 1ste taak: Jou ma bel jou en vra dat jy 'n paar goed/items by die supermark gaan koop. Werk in pare en hul moet besluit op die dialoog en vul woorde/gedagtes in by betrokke spasies. Daar is ook 'n "notaboekie" gedeelte waar die items neergeskryf moet word.
3. Ek en die onderwyseres doen die rolspel. Ek is nogal verbaas dat sy ook maar nie regtig Afrikaans kan praat nie. Maak baie taalfoute en uitspraak nie te goed nie. (Sukkel met sinskonstruksie – werkwoordplasing ens.) Sy is ook baie op haar senuwees.
4. Leerlinge sukkel!! Baie vra hulp met die invul. Eerstens is die aktiwiteit vreemd, tweedens is dit vir hul ongewoon dat hul self moet besluit wat gepraat moet word, derdens verstaan hulle nie wat met die opdrag bedoel word nie. Dan is daar ook diegene wat presies wil weet waar hulle dit moet skryf. Ek kom agter dat hul heel op hul senuwees is om alles korrek te doen.
5. Ek beweeg darem beter as voorheen tussen leerlinge. Twee seuns dui aan dat hul voor in die klas wil "praat". Ek is stom en roep hul dadelik vorentoe. Ek noem dat ek dit gaan opneem op band en dit skrik hul nie af nie. Res van klas luister aandagtig. Daarna is daar dadelik 'n hele paar wat sommer vorentoe kom. Klas luister aandagtig en geniet dit baie. (Meelewend). Daar is ongelukkig tyd vir net 5 pare om voor die klas op te tree. Slegs 1ste gedeelte van aktiwiteite op uitgedeelde papiere gedoen. Vra leerlinge moet dit volgende keer saambring.
6. Onderwyseres noem na klas dat sy verbaas is dat die leerlinge bereid was om so te praat voor hul maats. Sy wys my 'n toets wat sy die vorige week vir die leerlinge gegee het – (Kwazulu Natal vraestel – baie moeilik – leerlinge sou beslis nie hond haaraf gemaak het nie).
7. Noem aan hoof dat leerlinge in Afrikaans gekommunikeer het in klas en hy is heel in sy skik.

LES 8 13 Junie 2002

Leerlinge: 51 (+ 10 laatkommers)
 Onderwyseres afwesig – (tandartsafspraak)

1. Baie min leerlinge, hulle sê baie het glo griep.

2. Klas: Tafels en stoele is bo-op mekaar gestapel langs die kante toe ek en ander onderwyseres daar aankom. Ek besluit slegs stoele word in rye uitgepak, met gangetjies langs kante en in die middel. Leerlinge is verward oor rangskikking en ten spyte van my opdrag dat dit net so moet bly, kry hul dit reg om dit te 'herorganiseer' in 'n deurmekaarspul!
 3. Hele skool lyk vandag onordelik (Hoof woon 'n vergadering by en is nie daar nie). Merk op dat daar leerlinge van ander klasse tussen twee klaskamers in die son rondstaan. Leerlinge is baie raserig. Stem saam met navorsers oor invloed van omgewing en affektiewe invloede!
 4. Meeste leerlinge het wel oefeninge van vorige keer daar (die wat afwesig was kyk by maats). Ek verduidelik die volgende aktiwiteit. Leerlinge sukkel om te verstaan. Verduidelik later in Engels – lees opdrag vir hul in Afrikaans. Vertel meer ens.
 5. Leerlinge traag om aan die gang te kom. Sê hul harte is seer oor Bafana Bafana verloor het! 'n Paar probeer wel – res praat dat spoeg spat, behalwe in Afrikaans. Ek wys twee dogters daarop dat hul in Afrikaans moet praat – sy vra so ewe “not even in English?”
 6. Regtig 'n moeilike les en atmosfeer is hopeloos. Leerlinge is nie vandag gretig om voor in klas te praat nie. Die staatsmaker paar (meisie en seun) voor in die klas is bereid, maar wil nie hê ek moet hul gesprek op band neem nie.
 7. Leerlinge vra wel baie vrae en sukkel met woordeskat. Wat is “shopping bag”, “teken”, “go back” ens.
 8. Ek skuif 'n groep dogters wat so baie praat vorentoe en ek begin om pare aan te wys om dialoog te doen. Leerlinge begin stadig saamwerk en wys ook aan wie ek moet vra. Leerlinge se taalgebruik is swak! Ek is skoon moeg en moedeloos gespook vandag!
 9. Volgende aktiwiteit: Hul moet maat vra om hond buite winkel op te pas. Dit gaan nou weer ietwat makliker. Hulle praat en verduidelik aan maat. (Daar is nie geleentheid gegee om op dialoog te besluit nie - Informasie gaping)
 10. Let kortliks op taalfoute en uitspraak. Doen ook bietjie woordeskat, bv. wat is sugar, flour, matches, ens. Leerlinge geniet dit.
 11. Noem dat 'n video volgende keer gebruik gaan word – ongeloof.
 12. Met uitstap komplimenteer ek twee maats oor hul suksesvolle dialoog. Albei verleë, maar tog in hul skik. 'n Ander seun sê toe dadelik dat hy van Afrikaans hou – ek vra of hy dit by die huis praat en hy sê met sy Oupa – wel waar volgens CV inligting.
 13. Groepie dogters buite klas – probeer 'n geselsie aanknoop in Afrikaans – vra of ek gaan tee drink. Twee seuns probeer sjokolade (Quality Street) aan my verkoop. Probeer in Afrikaans onderhandel. Leerlinge se praterij met my in Afr. na klas verbaas my.
 14. Een van Afrikaanse onderwyseresse vra of ek tog nie inligting het oor voorgeskrewe werk vir haar Graad 9 klas nie. (Kinders van die aarde).
-

LES 9 20 Junie 2002

Leerlinge: 53

1. Openiing duur tot 8.30. My man gaan saam vir singery en te help met videokamera. Deel papiere met liedjies uit. Leerlinge begin dadelik lees en tydhou. Leerlinge is baie in hul noppies met videokamera.
2. Ek lees en verduidelik betekenis van sommige woorde. Rugsak - leerlinge weet dit is 'n "backpack". Leerlinge begin dadelik hardop saam lees. Ruurd sing en hul sing saam. Leerlinge geniet dit baie.
3. *Ek soek na my Dina* - nie te vreemd vir sommiges. Sukkel bietjie met *My hartjie, my liefie* - maar eintlik gaan dit goed. Een van ander Afrikaanse onderwyseresse kom loer in en geniet dit baie, maar Graad 12 onderwyseres is nie so beïndruk met gebeure in klas nie. Ander Afr. Laerskool onderwyseres vra ons moet kom luister na haar klas se voordrag in Afrikaans.
4. Een seun sê hy wil solo sing - *Ek soek na my Dina*. Daarna vra twee dogters hul wil duet sing, maar hul sing bietjie hoog en res van klas nie so mal daaroor nie, maar leerlinge prys tog al die deelnemers.
5. Sing al 4 liedjies weer deur. Leerlinge reageer goed op al my verduidelikings in Afrikaans. Een seun staan op om 'n paar woorde te sê (hou van die kamera) en praat 'n paar ander om om saam met hom te sing.
6. Na singery: Televisieaanbieder en konsertganger aktiwiteit. Ek verduidelik hul moet 'n onderhoud voer. Ek en Ruurd doen 'n rolspel. Hulle gebruik sommer papier (opgerol) as mikrofoon. Ek beweeg deur en hul praat heel oulik Afrikaans! (Hier en daar, wel wat eerder meer Engels gebruik). vra ook weer wat is sekere woorde in Afrikaans.
7. Leerlinge wil eers tyd hê om dialoog neer te skryf voordat hul voor die videokamera die rolspel doen. Tyd egter te min.
8. Toe hul uit klas loop - begin een seun spontaan sing (*Dina*) en res sing lustig saam!
9. Baie aangename les!

VAKANSIE Geen klas

LES 10 18 Julie 2002

1. Betogings in omgewing van skool: brandende bande, groot klippe in pad, rook ens. Polisie daar. Ek ry tussen bande verby - ken geen ander pad en hoop vir die beste.
2. Toe ek by skool kom, sê die hoof dat ek nie moes gekom het nie en bied aan dat ek agter hom moet ry om veilig uit die gebied te kom. Les dus afgestel.
3. Ek wou graag kommunikasietaak wat ek opgestel het met leerlinge doen. Was nogal nuuskierig hoe hul dit sou behartig het. Sal kyk om dit volgende keer te doen.

LES 11 **25 Julie 2002**

Les afgestel omdat onderwyseres tyd benodig om portfolios verder te voltooi. Sy stel voor dat materiaal verskaf word wat leerlinge kan invul indien tyd dit toelaat. Tref reëlings om dit daar te kry en vra dat die ingevulde aktiwiteitsbladsye aan my besorg word.

LES 12 **1 Augustus 2002**

Leerlinge: 71

1. TSA navorsers reël vir fotonemery ± 08:30.
2. Hoof sê hul gaan my pla vandag want die Voorsitter kom die leerders toespreek om hul aan te moedig. Klas sal dus heelwat later begin. Hul sal my kom roep by die motor. Leerlinge eers 8.20 in klas.
3. Tema: Verslaggewer (as gevolg van fotonemery). Leerlinge moet kies tussen 3 situasies (prente van persone wat gestrand is op die eiland).
4. Werk in pare. Een is verslaggewer en voer onderhoud met die ander leerling, wat op eiland was. Onderhoude verloop redelik vlot. Leerlinge sukkel tog nog om hul in Afrikaans uit te druk, maar skroom nie om vir my vrae te vra nie.
5. Gedurende les was fotograaf besig met opstelling van toerusting en natuurlik het dit die leerlinge baie meer geïnteresseer. Was maar moeilik om hul aandag by les te hou. Ongelukkig is daar nie tyd vir skryf van artikel nie.
6. Die fotonemery het heel luïdrugtig en entoesiasties verloop. Ook goed ek het daarteen besluit om die vorige kommunikasietoek vandag te doen. Sou nie gewerk het met al die bedrywighede in klas en die min tyd nie.

GEEN KLAS **8 Augustus 2002**

Klas word gekanselleer omdat Engelse onderwyser leerlinge op ekskursie neem. Kon dus weereens nie die kommunikasietoek laat doen nie!! Ook skielik die einde van beskikbare tyd vir klasse. Tyd het ons ingehaal a.g.v. rekorderksamen wat reeds op 12 Augustus 2002 begin.

TOETSAFLEGGING **13 Augustus 2002**

Leerlinge: 66

1. Leerlinge alreeds besig met rekorderksamen. Hoof versoek leerlinge om spesiaal te kom vir die toetsaflegging.

2. Klas in twee groepe verdeel om aflegging te vergemaklik. Vyf en veertig leerlinge lê eerste die toets af, terwyl ek die ander groep (21) moet besig hou in ander klas.
3. Leerlinge vul die vraelys in wat ek opgestel het. 'n Hele aantal leerlinge wil hê dat ek hul kommentaar by die vraelys moet lees, en bedank my vir die hulp wat ek aan hul verleen het gedurende die tyd.
4. Die res van die tyd gesels ek sommer met die groep leerlinge oor hul toekomsplanne, ens. Baie van die leerlinge vra my ook uit oor die portfolios en die nut daarvan. Hul voel dat hul nooit ingelig is waaroor dit alles gaan nie.
5. Groepe ruil. Dieselfde prosedure word weer gevolg. Na afloop van die diagnostiese toetsaflegging noem die assessor aan my dat dit vir hom opvallend was hoe onbelangstellend die onderwyseres die hele aflegging gade geslaan het. Sy was ook nie die hele tyd daar nie. Die lawaai by die skool het hom ook ontstel.
6. Die hoof bedank my weer vir al die moeite en hulp met die aanbieding van die klasse.

SAMEVATTING:

1. Weens te veel onderbrekings en vreemde omstandighede het al die lesse nie plaasgevind nie. Ek voel ietwat onvergenoegd met die situasie.
2. Die gebruik van koerante in die klas het toe ook nooit gebeur nie a.g.v. swak reëlins deur die betrokke partye.
3. Alhoewel onderwyseres nie oortuig kon word dat kommunikasie in die klas noodsaaklik is vir taalvaardigheid nie, het sy egter getrou van die materiaal geneem om met haar ander klasse te gebruik.
4. Tog wel 'n baie insiggewende projek gewees en ek het baie geleer. Wonder en twyfel egter oor die uitslae van 2de toets. Soveel kosbare tyd het verlore gegaan met allerhande onvoorsiene gebeure. Een ding is egter seker, hul punte mag dalk nie veel verbeter het nie, hul houding teenoor Afrikaans is stukke beter!

UITSLAG VAN EVAT TOETSAFLEGGING 15 Augustus 2002

In telefoongesprek met die assessor is hy in ekstase met die uitslae. Hy beskou dit as 'n wonderwerk. Noem ook dat hy nie weet hoe ek dit gedoen het nie, maar erken dat dit gewerk het. Vra of ek diktee gedoen het, want dit wys duidelik. Begrip het ook verbeter, maar sinsbou is nog baie swak. Noem weereens dat die onbelangstellende houding van onderwyseres opvallend was. Verbaas dat daar slegs 10 lesse van 1 uur aangebied is. Noem dat hy navorsing gedoen het omtrent tyd benodig om noemenswaardige verandering te weeg te bring. Noem hy sou graag verskil wou sien indien groepe van 12, twee maal per week vir 'n jaar remediëring kon ontvang. Hy sê dat ek op die regte pad is met die materiaal en die kommunikatiewe aanslag in teenstelling met die onderwyseres se "chalk and talk".

APPENDIX E

REPORT**DATUM:** 25-04-2002 Leerders: 84**AKTIWITEITE:**

- Curriculum Vitae (vereistes en invul van gegewens op vorms)
- Verskaffing van addisionele inlging:
 - houding teenoor Afrikaans
 - lees in Afrikaans
 - televisieprogramme
 - praat van Afrikaans buite skoolverband
- Spelling van sekere moeilike woorde.

ALGEMENE OPMERKINGS:

- Die personeel is baie hulpvaardig en vriendelik.
 - Leerlinge is baie swak in Afrikaans (verstaan, praat en skryf).
 - Leerlinge gee wel hul samewerking, maar as gevolg van die groot groep is spasie beperk wat kommunikatiewe take en individuele hulpverlening bemoeilik.
-

DATUM: 2-05-2002 Leerders: 86**AKTIWITEITE:**

- Begriptstoets: Kort storie, daarna moet leerlinge ses vrae skriftelik beantwoord. Antwoorde word bespreek.
- Aansluiting by vorige les:
 - Hersiening van moeilike woorde in CV asook in vraelys;
 - Behandel plasing van werkwoord in sin;
 - Hersiening van advertensie om vakante pos. Wys op betekenis van woorde.
- Bespreek vereiste van vakante poste.
- Rolspel tussen my en onderwyseres ter verduideliking van onderhoudvoering.
- Sluit af met aanleer van twee idiomatiese uitdrukkinge van toepassing op aktiwiteite van les.

ALGEMENE OPMERKINGS:

- Die hoof het voor die aanvang van die klas die leerlinge die leviete voorgelees wat daartoe gelei het dat leerlinge regtig nie so lawaaierig was nie en baie meer positiewe samewerking gegee het.
- Verblydend dat leerlinge meer vrymoedigheid het om vrae te stel, of selfs te reageer op vrae wat gestel word.
- Leerling onthou wel heelwat van die moeiliker woorde van vorige les.
- Leerling het rolspel tussen my en onderwyseres baie geniet.

- Die hoof, onderwyseres asook leerling sien met dankbaarheid uit na die verskaffing van *Beeld* volgende week.
-

DATUM: 9-05-2002

Leerders: 24

AKTIWITEITE:

- Beripstoets: Kort storie word vertel (herhaal tweede keer). Leerlinge beantwoord agt vrae skriftelik. Antwoorde word bespreek.
- Aansluiting by vorige les: Deel kaartjies vir onderhoude uit. Behandel vrae.
- Rolspel deur leerlinge (onderhoudvoerder en aansoeker).
- Behandel ontkenning in Afrikaans.
- Prentjie-raai taak. Kaartjies met prente word uitgedeel. Leerlinge werk in pare en beskryf beurtelings watter prente op kaartjie is. Daarna moet leerlinge sinne maak met twee woorde wat op hul kaartjies verskyn.
- Sluit af met twee idiomatiese uitdrukkings.

ALGEMENE OPMERKINGS:

- As gevolg van Hemelvaartdag is byna helfte van personeel en leerlinge afwesig.
 - Alhoewel die werk in pare vir leerlinge vreemd is, het hul met groot entoesiasme die take uitgevoer. Kommunikasie is wel krom en skeef, maar hul geniet die take.
 - Leerlinge is toenemend bereid om in Afrikaans te kommunikeer.
 - Leerlinge se woordeskat is gebrekkig en hul leesvaardigheid en spelling is baie swak.
-

DATUM: 16-05-2002

Leerders: 82

AKTIWITEITE:

- Begripstoets: Kort storie word vertel. Leerlinge moet die storie dan aan maat vertel. Storie word weer voorgelees, waarna leerlinge ses vrae skriftelik moet beantwoord. Antwoorde word behandel.
- Koerante nie beskikbaar nie en my beplanning word omver gegooi.
- Die alfabet word behandel. Let op uitspraak.
- Leerlingaktiwiteite:
 - Klinkers en medeklinker word verskaf en leerlinge moet telkens minstens vyf woorde neerskryf wat met die letters begin. Leerlinge verskaf mondelings hul voorbeelde.
 - Tweeklanke word verskaf en leerlinge moet weer minstens vyf woorde kan vorm. Leerlinge verskaf voorbeelde mondelings.
- Spelling en betekenis van leerlingvoorbeelde word behandel.

ALGEMENE OPMERKINGS:

- Baie tyd gaan verlore omdat leerlinge later as gewoonlik na die klas gegaan het. Boonop word tyd gemors met indra van tafels en stoele. Begin eers 8.20 met les.

- Algemene onrustigheid opmerklik in die klas. Baie leerlinge ook nog besig om te leer vir 'n toets wat later die dag geskryf word.
 - Verblydend dat leerlinge meer vrymoedigheid het om vrae te stel of selfs te reageer op vrae. Verkaf met groot entoesiasme hul woorde en werk goed saam. Die onderwyseres hou egter nie daarvan dat leerlinge so 'raas' nie.
 - Leerlinge ontvang lêers met dankbaarheid, maar wou weet waarom papier nie ook verskaf word nie.
 - Dit is jammer dat die beloofde koerante nie beskikbaar was vir klaswerk nie.
-

DATUM: 23-05-2002

Leerdere: 74

AKTIWITEITE:

- Leerlinge lees self kort storie en vertel dan eers aan maat waarom dit gaan. Die storie word weer gelees en dan word die vrae skriftelik beantwoord.
- Die min spasie in klas maak my bewegings moeilik om individuele hulp te verleen.
- Leerlingaktiwiteit:
 - Leerlinge trek 'n blokkie op die leesstuk. Elke leerling moet dan die woorde wat in die betrokke blokkie verskyn indeel in kolomme 'ken' en 'ken nie'.
 - Leerlinge kies dan minstens twee woorde in 'ken' kolom om sinne mee te maak.

ALGEMENE OPMERKINGS:

- Leerlinge is besig met toetsreeks met die gevolg dat leerlinge nog aan die leer is, of nog huiswerk wil afhandel. Dit wil voorkom asof dit geen vreemde verskynsel is nie, want die onderwyseres het laat blyk dat veral die leerlinge in die hoeke van die klas altyd dopgehou moet word.
 - Die leesvaardigheid van die leerlinge is swak. Hulle sukkel met eenvoudige leesstukke. Die leerlinge ondervind ook ernstige probleme met die beantwoording van die paar eenvoudige begripvrae. Eerstens verstaan hulle nie wat hul lees nie en tweedens skep die formulering van die begripvrae probleme.
 - Daar is ook opgemerk dat leerlinge se gesindheid teenoor begripstoetswerk negatief is. Die daaropvolgende aktiwiteit is met entoesiasme aangepak en hul het fluks die woorde verdeel in die twee kolomme. Leerlinge was dan ook meer bereid om hulp te ontbied en vrae te vra.
 - Die ken-die-woord aktiwiteit het weer eens uitgewys dat die leerlinge beslis nie op Graad 12 vlak is nie en die bevindinge van die diagnostiese verslag ondersteun.
 - Leerlinge bly oor spesiale bylaag van *Beeld*.
-

DATUM: 30-05-2002 Leerders: 74 (Res besig met Engelse toets)

AKTIWITEITE:

- Leerlinge se antwoorde van vorige les word behandel.
- Leerlinge ontvang elkeen twee bladsye met aktiwiteite. Leerlingaktiwiteite:
 - Die korrekte spelling van woorde deur die invul van d of t; f of v; asook ei, y of ui. Na voltooiing van elke taak is daar gelet op die betekenis van die woorde, asook die korrekte uitspraak.
 - Die woorde in die take word in sinne gebruik om die betekenis verder te verduidelik.
 - Die daaropvolgende taak is die invul van die blokkiesraaisel. Leerlinge mag egter die taak in pare aanpak om meer oefening te verskaf in die gebruik van Afrikaans.
 - Die laaste taak behels die soek van woorde in die woordblok. Weereens werk hul in pare.

ALGEMENE OPMERKINGS:

- Die onderwyseres en paar leerlinge sorg dat die tasse voor in die klas gepak word. Dit het beslis bygedra dat daar meer plek in die klaskamer is.
- Die leerlinge geniet die take en doen gretig mee. Hulle skroom nie om die letter of woord te verskaf nie. Indien hul die korrekte letter ingevul het, word daar met oorgawe en blydschap uitgeroep. Die atmosfeer in die klas het baie verbeter.
- Die onderwyseres voel egter dat die kommunikasie wat so plaasvind te veel “geraas” is en sy noem dat dit haar nie aanstaan nie. Sy verkies dat sy praat en die leerlinge moet luister.
- Die leerlinge was baie positief, het fluks gewerk en selfs vooruit begin werk. Die leerlinge praat toenemend meer Afrikaans in die klas.

DATUM: 06-06-2002 Leerders: 78

AKTIWITEITE:

- Leerlinge ontvang elkeen ’n bladsy met ’n taak van ’n telefoongesprek tussen die ma en die kind. (Die ma versoek die kind om ’n paar items by die supermark te gaan koop).
- Na ’n verduideliking wat die aktiwiteit behels, doen ek en die onderwyseres die rolspel van die telefoongesprek.
- Leerlinge werk in pare en besluit nou hoe die gesprek sal verloop en vul die inligting in. Individuele hulp word verleen en vrae word beantwoord.
- Leerlinge moet nou die dialoog doen. Albei kry die geleentheid om beide rolle te vertolk.
- Tot my verbasing was daar twee leerlinge wat aangedui het dat hul graag hul rolspel vir die klas wou doen. Die res van die klas geniet dit baie en dit lei daartoe dat daar onmiddellik heelwat leerlinge dieselfde wil doen.

ALGEMENE OPMERKINGS:

- Voor die aanvang van die klas is 'n poging aangewend om die tafels en stoele so te rangskik dat beweging tussen leerlinge vergemaklik word.
 - Alhoewel leerlinge die telefoongesprek baie vreemd vind en eers sukkel om te verstaan wat presies van hul verwag word, geniet hul die kommunikatiewe taak baie. Die feit dat ek die telefoongesprekke op band opgeneem het, het hulle nie afgeskrik nie.
 - Die leerlinge formuleer hul vrae toenemend meer in Afrikaans, en poog om meer met mekaar in die klas Afrikaans te praat.
 - Die onderwyseres het haar verbasing uitgespreek oor die leerlinge se bereidwilligheid en spontane deelname aan die telefoongesprekke. Sy bly egter nog skepties oor die “gepraat” in die klas.
-

DATUM: 13-06-2002

Leerders: 51 + 10 laatkommers

AKTIWITEITE:

- Leerlinge werk weer in pare en gebruik dieselfde bladsy met aktiwiteite van vorige les.
- In die eerste taak konfronteer die bestuurder by die supermark die kind met die hond in die winkel. Na die verduideliking wat van hul verwag word, besluit die pare nou hoe die gesprek sal verloop en vul die inligting in. Individuele hulp word verleen.
- Leerlinge sukkel met woordeskat. Hulle vra egter baie meer hulp. Daar is egter 'n negatiewe atmosfeer in die klas en leerlinge is nie gretig dat ek hul poging op band opneem nie. Die gesprekke is egter nie so goed soos in die vorige les nie.
- Die daaropvolgende taak (vra maat om hom/haar te help om die hond buite die winkel op te pas) verloop weer ietwat beter.

ALGEMENE OPMERKINGS:

- Die tafels en stoele was op mekaar gestapel langs die kante van die klas. Ek het besluit dat slegs die stoele in rye uitgepak word, met genoegsame bewegingsruimte daartussen. Leerlinge vind dit baie vreemd en herrangskik dit sommer vinnig.
 - Die leerlinge huiwer al hoe minder om my hulp te ontbied indien hul vashaak.
 - Die hoof en onderwyseres was afwesig. Baie leerlinge was ook afwesig – blykbaar griep.
 - Die skool was oor die algemeen onordelik vandag en die atmosfeer negatief.
-

DATUM: 20-06-2002

Leerders: 53

AKTIWITEITE:

- Sing Afrikaanse liedjies wat op 'n bladsy vir elke leerling gedruk is.

- Leerlinge werk in pare: Een leerling as ‘televisieverslaggewer’ voer ’n onderhoud met ’n ‘konsertganger’ oor haar/sy indrukke van die afgelope ‘konsert’. Die onderhoude verloop redelik, alhoewel die leerlinge nog maar sukkel om hul in Afrikaans uit te druk.

ALGEMENE OPMERKINGS:

- Die leerlinge geniet die singery terdeë en doen lustig mee. Een van die seuns lewer sommer ’n solo en twee dogters is bereid om ’n duet te sing.
- ’n Videokamera word ingespan tydens die les tot groot vermaak van die leerlinge. Die les was beslis meer suksesvol.
- Een van die ander Afrikaanse onderwyseresse kom loer in. Na afloop van die klas moes ek ook gaan luister na haar laerskoolklas se voordrag.
- Tyd bly problematies. Die klas kon eers 8.30 begin a.g.v. langer opening die oggend.

DATUM: 18-07-2002

Betogings in die omgewing van die skool. By my aankoms by die skool het die hoof voorgestel dat ek liewers die gebied verlaat en hy vergesel my tot buite die gebied. Les word dus afgestel.

DATUM: 25-07-2002

Les afgestel omdat onderwyseres tyd benodig om portfolios te voltooi. Bladsye met aktiwiteite word aan haar besorg indien daar leerlinge is wat tyd het om dit in te vul.

DATUM: 01-08-2002 Leerders: 71

AKTIWITEITE:

- Aangesien die TSA navorsers gereël het met die TSA fotograaf vir die neem van fotos, het ek besluit op die tema van onderhoudvoering deur ’n ‘verslaggewer’ met ’n man/vrou wat op ’n eiland gestrand was. Leerlinge moet tussen drie prente wat verskillende situasies skets, kies.
- Leerlinge werk in pare en elkeen kry ’n beurt om beide die ‘verslaggewer’ en die ‘gestrande’ te wees.
- Die onderhoude verloop redelik, alhoewel die leerlinge nog maar sukkel om hul uit te druk. Hulle skroom egter nie om hulp te ontbied nie.
- Die idee was ook dat elke leerling ’n kort berig sou skryf oor die man/vrou op die eiland, maar daar was ongelukkig nie genoeg tyd daarvoor nie. Skoolopening het weer langer geduur (20 minute).

ALGEMENE OPMERKINGS:

- Gedurende die les het die fotograaf bedrywig geraak met die opstel van die toerusting en die leerlinge was veel meer daarin geïnteresseerd.
 - Die leerlinge het die fotonemery heel luidrugtig en entoesiasies benader.
 - Aan die einde van die les is vasgestel dat die laaste klas op 8 Augustus 2002 aangebied sal kan word aangesien die rekord-eksamen reeds op 12 Augustus 2002 begin.
-

DATUM: 08-08-2002 en 13-08-2002

Die navorsers van TSA het met die skoolhoof onderhandel om die diagnostiese toetsing op 8 Augustus af te lê, maar aangesien die Engelse onderwyser 'n opvoedkundige toer vir die leerlinge geskeduleer het, word die aflegging noodgedwonge verskuif na 13-08-2002.

APPENDIX F

QUESTIONNAIRE: PLEASE MAKE A CROSS IN THE APPROPRIATE BLOCK

1. To what extent did you enjoy the Afrikaans lessons by Mrs. Van der Wal?

very little	little	average	much	very much
-------------	--------	---------	------	-----------

2. To what extent do you feel there is an improvement in your ability to read Afrikaans after the project?

very little	little	average	much	very much
-------------	--------	---------	------	-----------

3. To what extent do you feel there is an improvement in your ability to speak Afrikaans after the project?

very little	little	average	much	very much
-------------	--------	---------	------	-----------

4. To what extent do you now have a better understanding of Afrikaans?

very little	little	average	much	very much
-------------	--------	---------	------	-----------

5. To what extent did you like the methods of conducting the Afrikaans lessons by Mrs. van der Wal?

very little	little	average	much	very much
-------------	--------	---------	------	-----------

6. To what extent did you enjoy the singing in class?

very little	little	average	much	very much
-------------	--------	---------	------	-----------

7. To what extent did you enjoy the fill in activities on the handouts?

very little	little	average	much	very much
-------------	--------	---------	------	-----------

8. To what extent did you enjoy the dialogues between you and a friend?

very little	little	average	much	very much
-------------	--------	---------	------	-----------

9. To what extent did you enjoy to communicate in Afrikaans during the class?

very little	little	average	much	very much
-------------	--------	---------	------	-----------

10. To what extent did you like the lesson material (handouts)?

very little	little	Average	much	very much
-------------	--------	---------	------	-----------

11. To what extent would you prefer to have more Afrikaans lessons?

very little	little	average	much	very much
-------------	--------	---------	------	-----------

12 To what extent would you prefer to have the lessons in smaller groups?

very little	little	average	much	very much
-------------	--------	---------	------	-----------

13. To what extent would you prefer your language lessons (Afrikaans and English) to be conducted in the same way as this classes given by Mrs van der Wal?

very little	little	average	much	very much
-------------	--------	---------	------	-----------

14. Why? Explain your answer above in question 13.

.....

15. Any comments?

.....

Thank you very much!

**GOOD LUCK WITH YOUR EXAMS AND I WISH YOU BEST OF
 LUCK FOR THE FUTURE!**

APPENDIX G

CURRICULUM VITAE

PERSOONLIKE INLIGTING

NAAM:

ADRES:

TELEFOON:

NASIONALITEIT:

GESLAG:

HUWELIKSTATUS:

GESONDHEID:

GEBOORTEDATUM:

TAAL:

KWALIFIKASIES:

ONDERVINDING:

SPORT, STOKPERDJIES, BELANGSTELLINGS:

GETUIGSKRIFTE:

VERWYSINGS:

APPENDIX H

Remedial intervention: Lesson 2**Task 1****KAPPIE DIE HOUTKAPPER** (own story)

In Sabie is daar 'n houtkapper. Sy naam is Kappie. Hy is baie fluks en werk baie hard. Hy lewer sy kwota gekapte hout elke dag getrou. Maar mettertyd vorder hy nie meer soos voorheen nie en sukkel om sy werk binne 'n dag af te handel. Hy kan later nie meer etenstye neem nie en moet ook saans later werk. Koos, een van die jong houtkappers, sê toe vir hom dat hy miskien sy byl moet skerpmaak. Kappie was baie kwaad en vra “waar moet ek tyd kry daarvoor?” Kappie het nogtans dit gedoen en kon dus weer sy kwota hout lewer.

Vrae:

1. Wat is die beroep van die persoon in die storie?
2. Wat is die persoon se naam?
3. Waar het hy gewoon of gewerk?
4. Wat beteken 'kwota lewer'?
5. Wie het hom raad gegee?
6. Wat moes hy skerp maak?

Task 2a: Job requirements**VEREISTES: VERTEENWOORDIGER**

- ✓ Hou van mense
- ✓ Besik oor 'n bestuurderslisensie
- ✓ Besit 'n motor
- ✓ Hou van rondreis
- ✓ Hou van verkoop

VEREISTES: BOEKHOUER

- ✓ Goed met syfers
- ✓ Verantwoordelik
- ✓ Kan onder druk werk
- ✓ Deeglik
- ✓ Hou by keerdatus

Remedial intervention: Lesson 3**Task 3a****PAUL EN FRED KAMPEER**

Paul en Fred gaan kampeer want dit is vakansie. Hulle slaan hulle tent vinnig op en daarna maak hulle 'n vuurtjie. Nadat die twee vriende geëet het, het hulle gaan slaap. Die wind waai die aand erg en dit is baie koud. Toe hulle vas slaap, bars 'n storm los. Omdat die wind so sterk is, waai hul tent weg. Hulle kry die tent later in 'n boom, maar die tent is papnat. Hulle besluit dat hulle liever in die skuur gaan slaap waar dit veilig en lekker warm is.

(Adapted from Lätti *et al.*, 2001: 160)

Vrae: Beantwoord in sinne

1. Was Paul en Fred broers?
2. Waarom het hulle gaan kampeer?
3. Wat het hulle aangesteek?
4. Hoe weet jy die wind het baie erg gewaai?
5. Waar het hulle die tent gekry?
6. Wat beteken papnat?
7. Watter woord laat jou dink dat hulle op 'n plaas gekampeer het?

Remedial intervention: Lesson 4**Task 4a****FIKILE STAAN VIR GEEN MAN TERUG NIE!**

Fikile Sithole kan so goed dribbel dat mans in hulle sokkerskoene bewe. Hulle weet dis nie maklik om die bal van haar weg te kry nie. Soos die gewilde Doctor Khumalo, kan sy die bal beheer asof dit aan haar voete vasgelym is. Doctor Khumalo is Fikile se held en sy wil eendag teen hom speel.

Die een-en-twintigjarige Fikile het begin sokker speel toe sy ses jaar oud was. Fikile het glad nie vrye tyd nie. Soggens gaan sy skool toe en smiddae oefen sy of kyk saam met haar maats na sokkerwedstryde.

Fikile het baie gehelp om van die Soweto-vrouesokkerklub 'n sukses te maak. Volgens Fikile is die vroue se grootste probleem dat hulle nie 'n liga het om in te speel nie want hulle speel net vriendskaplike wedstryde. Onlangs het haar span op Mbabane in Swaziland gespeel waar hulle die Swazi-span geklop het. Fikile het twee van die doele aangeteken.

(Adapted from Lätti *et al.*, 2001: 38-39)

Vrae:

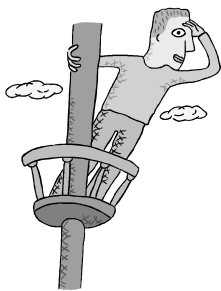
1. Wat kan Fikile goed doen? Kies die regte antwoord
 - a) die bal aan haar voete vaslym
 - b) dribbel
 - c) bewe
2. Teen wie wil Fikile eendag speel?
3. Hoe oud was Fikile toe sy begin sokker speel het?
4. Waar het haar span onlangs gespeel?
5. Watter span het gewen en wat was die telling?
6. Hoeveel doele het Fikile aangeteken?

Remedial intervention: Lesson 9

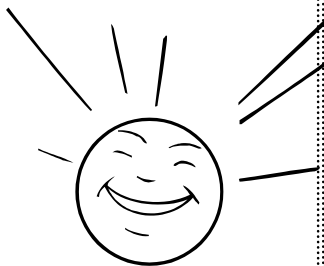
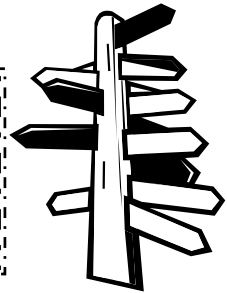
Task 9

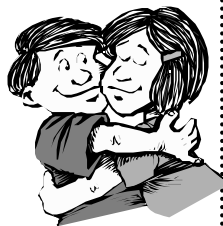
Koffie, koffie – anders val ek om
 Koffie, koffie – anders val ek om
 Bly die koffie in my rugsak
 Sal ek hier inmekaar sak
 Koffie, koffie – anders val ek om!

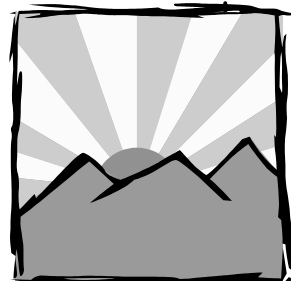
Ek soek na my Dina, my Dina, my Dina
 Ek soek na my Dina – die Dina van my
 O, hier is my Dina, my Dina, my Dina
 O, hier is my Dina – die Dina van my!

Jan Pierewiet, Jan Pierewiet
 Jan Pierewiet, staan stil
 Jan Pierewiet, Jan Pierewiet
 Jan Pierewiet, staan stil
 Goeie môre my vrou –
 Hier is 'n soentjie vir jou
 Goeie môre my man –
 Daar is koffie in die kan

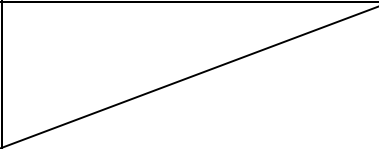

My hartjie, my liefie,
 Die son sak weg, die son sak weg,
 Die son sak weg.
 My hartjie, my liefie
 Die son sak weg
 daar anderkant die blou berge
 en ek wil, ek wil, ek wil
 na my nooientjie gaan vry
 sy is so mooi en so liefies vir my
 en ek wil, ek wil, ek wil
 na my nooientjie gaan vry
 daar anderkant die blou berge

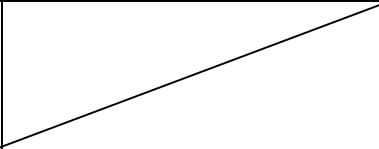

APPENDIX I

Remedial intervention: Lesson 10**A**

		100
		
MAN		

B

	VROU	
		
	555	

Remedial intervention: Lesson 11

WAT SÊ HULLE?

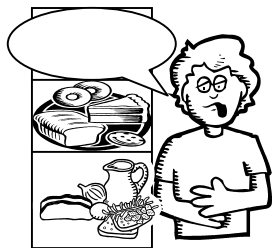
Wat dink jy sê die mense in elke prentjie? Vul dit in.

.....
.....

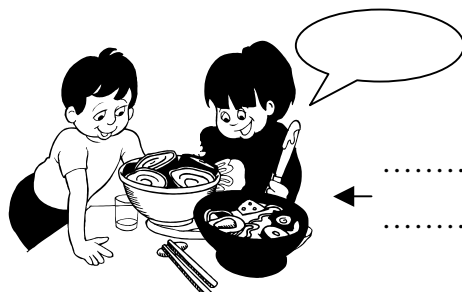
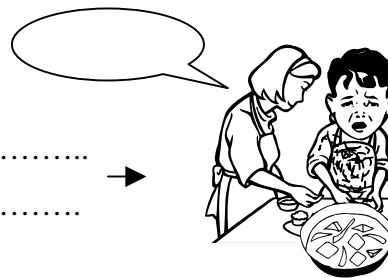
.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

APPENDIX J

MATRIC RESULTS

Learner	Zulu	Sotho	Eng	Afr	Bio	Eco	Psc	B Ec	Acc	Geo	Math	Hist
1	C		D	F	E		E			F	E	
2	D		D	F	F		H		H	H		
3	C		C	E	F		GG			H	H	
4	E		E	F	F	E		GG				GG
5	E		E	GG		E		EE	F			F
6		E	E	GG		F		GG	F			H
7	C		D	F			H		E	F	H	
8	C		C	F	F			E		H		H
9	E		D	F		F		H	GG			H
10		C	B	C	D		E			E	E	
11		E	E	GG				GG	F	H	H	
12		E	F	F		F		H	F		H	
13		D	D	GG		F		GG	H			GG
14	B		D	F		E		F	F		GG	
15		C	D	F		E		F	F		H	
16	C		D	H	F		F			H	H	
17		E	E	F	F		H			GG	H	
18	C		B	F		E		E	E		H	
19	E		E	GG	H	F		H				GG
20		E	D	E	GG		GG			F	H	
21		D	D	GG	H		F			H	GG	
22		E	E	GG			H		H	H	H	
23		D	D	H		D		F	GG			F
24		E	F	F	H	GG		H				GG
25		E	C	F	F	C		F				GG
26		C	C	E	E		E			F	GG	
27		E	F	GG	GG		GG			H	H	
28	E		F	GG	H		H			H	H	
29	F		E	GG	GG			GG		GG		H
30		E	D	F		GG		F	GG			GG
31	C		C	F	C		E			F	E	
32		D	D	F	F		GG			GG	H	
33	D		D	H	F			F		F		H
34	B		C	F		E		G	F		H	
35	D		A	E		C		D	A		H	
36		D	D	E			F		D	H	H	
37		E	E	H	H			H		H		GG
38	B		B	E		D		D	D		E	
39		D	F	H		F		GG	H			GG
40		C	C	E	D	B		C				E
41		E	E	F	F		F			GG	GG	
42		F	F	GG	H			GG		GG		GG
43		D	C	F				E	F	F		F
44		E	D	F	F			F		F		GG
45	E		E	GG		F		GG	H			GG
46		E	E	GG		F		H	H			H
47		E	E	GG	F		GG			H	H	
48	E		E	GG	GG		H			GG	H	

Learner	Zulu	Sotho	Eng	Afr	Bio	Eco	Psc	B Ec	Acc	Geo	Math	Hist
49		E	C	F	E		F			F	H	
50		D	E	F	F			F		F		F
51	C		D	F	E		H			F	H	
52	D		E	F	GG		H			GG	H	
53	D		E	F		F		GG	F		H	
54	F		F	GG		F		H	H		H	
55	E		D	F		D		E	F			F
56	D		D	GG	F	C		E			H	
57	D		C	F		E		E	H			GG
58		E	D	F	E		H			F	H	
59	C		C	F	F		F			GG	F	
60	C		C	F		C		F	E			F
61	C		C	F	E		F			H	F	
62	D		C	F	E		H			F	F	
63	D		E	GG	GG			GG		GG		H
64		E	D	F			GG		F	F	H	
65	D		D	GG		C		F	F			GG
66	B		C	F	E		E			F	E	
67		F	E	H		F		H	H		H	
68		C	C	E		D		D	B		F	
69	C		C	E	D		D			F	GG	
70		D	E	F	F			H		F		F
71		E	E	F		E		F	H			GG
72	E		E	GG				F	H	F	H	
73	C		D	GG	F		F			H	F	
74	D		D	F	F		GG			H	H	
75		E	F	F		GG		F	F		H	
76		E	D	F		GG		GG	F		H	
77		E	D	F	H		GG			H	H	
78	D		E	GG	GG	F		H				H
79		D	D	F	F			E		F	H	
80		C	D	F	F	E		E			H	
81	E		E	F	GG			H		GG		H
82		D	E	GG		F		F	H			GG
83	D		E	F		F		E	E		H	
84		E	E	GG	F		H			F	H	
85	D		E	GG	GG			GG		GG		H
86		E	E	F	H	E		H				GG
Passed	43	43	86	63	33	35	14	27	23	21	10	8
Failed	0	0	0	23	16	5	18	27	14	28	43	25
Wrote	43	43	86	86	49	40	32	54	37	47	53	33
% Pass	100	100	100	73	67	88	44	50	62	45	19	24

APPENDIX K

**SILLABUS DEPARTEMENT VAN ONDERWYS
UITTREKSELS UIT TUSSENTYDSE KERNSILLABUS VIR AFRIKAANS
TWEEDE TAAL HOËR, STANDAARD EN LAER GRAAD STANDERS 8, 9
EN 10 (P. 1-5)**

**IMPLEMENTERINGSDATUM: STANDERDS 8 EN 9: JANUARIE 1995
STANDERD 10: JANUARIE 1996**

SILLABUS

1. OORKOEPELENDE DOEL

Die doel met hierdie sillabus is om leerders algaande te lei om Afrikaans op 'n spontane wyse te kan gebruik, nie net in sosiale situasies nie, maar ook vir beroepsdoeleindes en persoonlike verryking.

2. ALGEMENE DOELSTELLINGS

Daar word beoog om by leerders die taalvaardighede (begrypend luister, praat, lees en skryf) te koördineer en te bevorder sodat hulle

- in staat sal wees om Afrikaans spontaan as kommunikasiemedium te gebruik; en
- die waarde van Afrikaans as een van die amptelike tale van die land sal besef en sal wil benut.

3. LEERDOELWITTE

3.1 Met doelwitte word hier bedoel die voorafbepaling van wat redelikerwys van leerders verwag kan word om te toon in hoe 'n mate hulle die leerinhoud en taalvaardigheid na afloop van 'n kusus bemeester het.

3.2 Die doel met die redelik gedetailleerde formulering van die doelwitte is tweërlei: dit is nie net 'n aanduiding van wat na afloop van die kursus geëksamineer kan word nie, maar gee ook rigting aan die onderrig – sonder om 'n onderrigmetode voor te skryf. Eksplisiet geformuleerde doelwitte dui ook leeraktiwiteite aan. Hierdie oorkoepelende doelwitte is vir elke standerd aangepas en behoort as rigtinggewend vir onderrig in hierdie fase beskou te word.

3.3 Met inagneming van die algemene doelstellings hierbo genoem, word daar met die onderrig van Afrikaans in hierdie fase gepoog om leerders se taalvaardighede so te ontwikkel dat hulle uiteindelik op gepaste, effektiewe wyse in 'n verskeidenheid taalsituasies sal kan kommunikeer en in staat sal wees om die onderstaande kategorieë te beheers.

3.3.1 Luister en praat

3.3.1.1 Sosiale verhoudings, soos bv.:

- groetvorme: by aankoms en vertrek;
- wanneer mense aan mekaar voorgestel word;
- beleefdheidsvorme
 - navrae oor welsyn: belangstelling, meegevoel
 - verskonings: spyt, goedkeuring, vergifnis
 - vermanings: afkeuring, ontkenning
 - gelukwensing: uitnodigings: aanvaar/van die hand wys; heildronk instel
 - toestemming vra/weier
 - waardering/misnoeë uitspreek
 - verbasing toon
 - teleurstelling uitspreek

- blydskap/hartseer; genoeë/afkeer te kenne gee
- klagtes: gebrek; siekte
- voorkeur gee
- bedoeling interpreteer (stembuiging, liggaamshouding)
- dankbaarheid toon
- verpligting voel
- kommentaar lewer
- onderhoud voer; paneelbespreking; informele debatte
- enige ander gewoontes en gebruike op verkeie sosiale vlakke, in gesprekke wat teen 'n normale tempo gevoer word

3.3.1.2 Inligting vra en verskaf, soos bv.:

- self-identifikasie
 - beskrywing (voorwerpe, situasies, insidente, toestande, omstandighede, persone)
- verduidelinkings vra/gee
 - verslag doen
- rigting beduie

3.3.1.3 Telefoongesprekke

- hoflikheidsvorme
 - boodskappe
 - afsprake
 - instruksies

3.3.1.4 Probleemoplossing

- vrae stel (om inligting in te win)
- afleidings en gevolgtrekkings maak
- samevatting, definisies, kategorisering
- onderskei tussen feite en menings
- feite/besonderhede identifiseer
- verband tussen hoof- en ondersteunende gedagtes

3.3.1.5 Opdragte en versoeke, soos bv.:

- voorstelle maak
 - oorreed, oortuig, verplig
- van advies bedien
- hoflikheidsvorme
- aanbevelings maak

3.3.2 Lees en praat

3.3.2.1 Hardoplees: voorbereid en onvoorbereid

Van die kandidaat sal verwag word om

- die gehoor (wat nie die teks voor hulle het nie) te laat verstaan/volg wat voorgelees word deur helder te artikuleer
- 'n aanvoeling vir die toonaard/trant van die teks wat hulle voorlees te toon deur vertolkend te lees, met die nodige aandag aan liggaamshouding
- volgens die eise van die teks teen 'n gemaklike tempo te lees, met aandag aan korrekte frasering en uitspraak
- die teks korrek te lees, sonder invoeging/weglating/herhalng/omskakeling van woorde
- kommentaar te lewer oor wat hulle geles het
- vrae te beantwoord en eie standpunte te stel om te toon dat hulle met begrip geles het

NOTAS

- * Dit word baie sterk aanbeveel dat leerders in 'n klassituasie (voor 'n gehoor) optree. Dis ook wenslik dat leerders in groepies van vyf-ses op 'n keer optree om probleme ten opsigte van tyd, selfbewustheid en kunsmatigheid uit te skakel.

- * Dit is van die grootste belang dat die opdrag/vereistes vooraf onder leerders se aandag gebring word sodat hulle weet wat van hulle verwag word.

3.3.2.2 Praat: voorbereid en onvorbereid

By die onderrig van praatvaardigheid word gelet op

- Inhoud (inkleding; kennis en beheersing van die onderwerp; ordening van gedagtes)
- Aanbieding (tempo, stemkwaliteit, taalbeheersing, uitspraak)
- Hantering van die gehoor (kontak met en gesindheid teenoor die luisteraars; 'n positiewe benadering; geloofwaardigheid)

3.3.2.3 Die massamedia: (die prent, band- en videoopnames, asook die film) kan 'n geleentheid wees om al die bostaande doelwitte in die praktyk toe te pas.

- (a) Ontvangs/waarnemingsaktiwiteite
- Luister-paataktiwiteite
 - Kyk-paataktiwiteite
 - verslag doen, samevatting
 - eie menings lug
- (b) Reproduktiewe en produktiewe aktiwiteite
- Mikrofoongebruik: asemhaling; mond-mikrofoonafstand; artikulasie
 - Teksopvoering
 - Die draaiboek (leerlingaktiwiteit)
 - dramatisering van insidente (met byklanke)
 - dialoë
 - mini-dramas (verwerking van bv. voorgeskrewe dramas en geskikte eenbedrywe)
 - paneelbesprekings
 - sportkommentaar (werklik of denkbeeldig)
 - toepaslike items in par. 3.2.2.1

3.3.3 Lees en skryf

3.3.3.1 Stilleesstoetsing

Die identifisering en samevatting van relevante inligting uit 'n gegewe bron of bronne, soos bv.:

- die verband tussen hoof- en ondersteunende gedagtes
- afleidings en gevolgtrekkings
- eie standpunte ten opsigte van wat gelees is
- onderskei tussen feite en menings, werklikheid en fantasie
- die skrywer se bedoeling
- die herformulering van 'n gedagte deur gebruik te maak van 'n ander sinstruktuur of konstruksie sonder om betekenis te verander.

3.3.3.2 Letterkunde/Leeswerk

Die beantwoording van tekstuele en kontekstuele vrae. Die vrae gaan oor

- die verbande tussen karakters, gebeurtenisse, karakters, en gebeurereekse; hoof-en bykomende temas (prosa)
- woordgebruik (polisemie), assosiasie, uitbouing van die beeld(e), innerlike bou, ontwikkelingsgang (poësie)

3.3.3.3 Skryfstukke wat die volgende uitsluit:

- mededelings wat aansluit by alledaagse omgangsituasies
- die ordening van gegewe feite/inligting tot 'n nuwe eenheid
- die ranskikking van gegewe of eie sinne in konteks
- die hantering van 'n afgebakende (gestruktureerde) onderwerp volgens gegewe voorskrifte
- notas, kort verslae, dialoë, kennisgewings, briewe
- die oordra van eie standpunte/oortuigings aan 'n geïdentifiseerde teikenleser
- kernagtige samevattinge van kort leesstukkies

3.3.3.4 Taalstudie (Taalvrae wat funksioneel in konteks word)

(a) Woordleer

- Selfstandige naamwoorde
- Byvoeglike naamwoorde
- Werkwoorde
- Voornaamwoorde
- Bywoorde
- Voorsetseluitdrukkings
- Spelling
- Afkortings

(b) Sinsleer

- Die sinsoorte
- Die basiese sinstrukture
- Woordorde in die
- enkelvoudige sin
- saamgestelde sin

APPENDIX L

Table 8a Overview of learning outcome 1: Listening and speaking Grade 12

(adapted from National Curriculum Statement Grades 10-12 (General), 2003: 14-19)

LEARNING OUTCOME	ASSESSMENT STANDARDS	We know this when the learner is able to:
The learner is able to listen and speak for a variety of purposes, audiences and contexts	* Demonstrate knowledge of different forms of oral communication for social purposes	<ul style="list-style-type: none"> - comment on experiences, defend a position, make prepared an unprepared responses, read aloud, tell a story; - initiate & sustain a conversation; - give & follow directions & instructions with accuracy; - interact actively in group discussions by expressing own ideas & opinions & listening to & respecting those of others, while engaging with a range of familiar issues; - make a short prepared speech or presentation.
	* Demonstrate planning and research skills for oral presentations	<ul style="list-style-type: none"> - research a familiar topic by referring to a range of sources; - organise a range of material by choosing main ideas & relevant details or examples for support; - identify & choose appropriate vocabulary, language structures & formats; - prepare effective introductions & conclusions; - incorporate appropriate visual, audio & audio-visual aids such as charts, posters, photographs, slides, images, music, sound & electronic media.
	* Demonstrate the skills of delivering and listening to oral presentations	<ul style="list-style-type: none"> - use familiar rhetorical devices such as questions, pauses, repetition; - use & respond effectively to voice projection, pace, eye contact, posture & gestures; - pronounce words without distorting meaning; - demonstrate comprehension of oral texts by making notes, checklists & summaries &/or by retelling & explaining main & supporting ideas; - listen & respond to straightforward questions for clarification.
	* Demonstrate critical awareness of language use in oral situation	<ul style="list-style-type: none"> - use appropriate style & register to suit examples of purpose, audience & context; - distinguish between fact & opinion; - form opinions & motivate with evidence; - recognise the relationship between language & culture; - recognise & challenge motive & manipulative language such as in propaganda & advertising.

Table 8b Overview of learning outcome 2: Reading and Writing Grade 12

(adapted from National Curriculum Statement Grades 10-12 (General), 2003: 20-25)

LEARNING OUTCOME	ASSESSMENT STANDARDS	We know this when the learner is able to:
The learner is able to read and view for understanding and to evaluate critically and respond to a wide range of texts.	* Demonstrate various reading and viewing strategies for comprehension and appreciation	<ul style="list-style-type: none"> - ask questions to make predictions; - skim texts for information by reading titles, introductions, first paragraphs & introductory sentences of paragraphs; - scan texts for specific information; - read/view according to purpose & task; - summarise main ideas in point form, sentences &/or paragraphs; - work out the meaning of unfamiliar words or images in familiar contexts by using knowledge of grammar, contextual clues, sound, colour, design & by using the senses; - reread, review & revise to promote understanding.
	* Explain the meaning of a range of written, visual and audio-visual texts	<ul style="list-style-type: none"> - find information & detail in texts; - explain the writer's &/or character's viewpoint & give some supporting evidence from the text; - explain figurative & rhetorical devices such as metaphor, symbol & contrast & how they affect meaning; - explain the writer's conclusions & compare with own; - interpret a range of graphic texts; - give & motivate personal responses to texts.
	* Recognise how language and images may reflect and shape values and attitudes	<ul style="list-style-type: none"> - explain obvious socio-cultural/political values, attitudes & beliefs in familiar texts such as attitudes towards gender, class, age, power relations, human rights & environmental issues; - explain ideas & themes in texts.

	<p>* Explore key features of texts and how they contribute to meaning (these features should never be dealt with in isolation)</p>	<p>* transactional and creative texts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identify and explain the purpose, structure and language use in texts such as reports, retelling, explanations, descriptions and expositions. <p>* literary texts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - explain development of plot and character; - interpret messages and themes and their significance in the text as a whole; - explain how background and setting relate to character and/or theme; - interpret word choices, imagery and sound devices; - explain how rhyme, rhythm and punctuation shape meaning where relevant; - explain the use of dialogue and action. <p>* visual and multi-media texts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - explain basic visual and audio-visual techniques such as the use of colour, music, sound, lighting and camera techniques.
--	--	---

Table 8c Overview of learning outcome 3: Writing and presenting Grade 12

(adapted from National Curriculum Statement Grades 10-12 (General), 2003: 26-31)

LEARNING OUTCOME	ASSESSMENT STANDARDS	We know this when the learner is able to:
<p>The learner is able to write for a wide range of purposes and audiences using conventions and formats appropriate to diverse contexts</p>	<p>* Demonstrate the use of writing strategies and techniques for first drafts</p>	<ul style="list-style-type: none"> - use main & supporting ideas from the planning process effectively; - identify & use appropriate figurative language, words, descriptions, colour, placement & sound; - use a variety of sentence types, lengths & structures - employ paragraph conventions such as topic sentence, introduction & conclusion, & logical progression of paragraphs to improve coherence; - use logical connectors such as conjunctions, pronouns, adverbs & prepositions to improve cohesion.

	* Reflect on own work, considering the opinion of others, redraft and present	<ul style="list-style-type: none"> - use set criteria to reflect on own & others' writing; - improve coherence & cohesion in overall structure; - consider whether content, style; register & effects are appropriate to purpose, audience & content; - sustain own voice competently; - refine word choice & sentence & paragraph structure & eliminate obvious errors & offensive language; - show sensitivity to human rights, social, cultural, environmental & ethical issues; - prepare texts for final draft by proofreading & editing; - present final draft.
--	---	---

Table 8d Overview of learning outcome 4: Language Grade 12

(adapted from National Curriculum Statement Grades 10-12 (General), 2003: 32-37)

LEARNING OUTCOME	ASSESSMENT STANDARDS	We know this when the learner is able to:
The learner is able to use language structures and conventions appropriately and effectively	* Identify and explain the meanings of words and use them correctly in a range of texts	<ul style="list-style-type: none"> - spell commonly-used words correctly; - keep a personal spelling list; - use common abbreviations correctly; - use dictionaries & the thesaurus to find meanings of words; - use gender, plurals & diminutives of nouns correctly; - use the comparative & superlative degrees of adjectives & adverbs correctly; - use determiners & prepositions correctly; - use personal, relative, possessive & interrogative pronouns accurately; - form words correctly by using prefixes & suffixes; - use increasingly complex compound words; - use homophones, homonyms, synonyms, antonyms & one word for a phrase.

	<p>* Use language structures and conventions to write sentences and paragraphs</p>	<ul style="list-style-type: none"> - use verb tenses & verb forms to express time & mood accurately; - recognise the main verb in a sentence; - use conditionals correctly across a range of contexts; - use modals correctly across a range of contexts; - use subject, object & predicate correctly; - use simple sentences correctly & construct acceptable compound & complex sentences by using clauses, phrases, pronouns & conjunctions; - use & recognise different sentence structures such as statement, questions, commands & instructions; - use active & passive voice for appropriate purposes & understand how voice can change meaning; - use direct & indirect speech correctly & for required effect; - use negative forms correctly; - use concord correctly; - use punctuation correctly & for a range of purposes such as to clarify meaning, show grammatical relationships & add emphasis; - use figurative language such as idioms, idiomatic expressions, proverbs appropriately; - translate short paragraphs from target language into home language/language of learning & vice versa.
	<p>* Develop critical language awareness</p>	<ul style="list-style-type: none"> - explain how words can be used with different connotations; - explain how language positions the learner by hidden messages; - identify and challenge bias and stereotyping, emotive, persuasive, manipulative and insensitive language.

APPENDIX M

TEXTS FOR THE INTEGRATED TEACHING OF LANGUAGE, GRADES 10-12
[National Curriculum Statement Grades 10-12 (General), 2003: 40-41]

TEXT PRODUCED DURING THE INTEGRATED TEACHING OF LANGUAGE, GRADES 10-12 (A selection should be produced tin Grades 10-12)		TEXTS USED FOR THE INTEGRATED TEACHING OF LANGUAGE, GRADES 10-12
Transactional Writing: Advertisements Brochures Curriculum Vitae Dialogues Editorials E-mail messages Faxes Formal & informal letters to the press Formal letter of application, requests, complaint, sympathy, invitation Friendly letters Invitation cards Magazine articles Memoranda Minutes & agendas Newspaper articles Obituaries Postcards Reports (formal & informal) Reviews SMS messages	Creative responses: Narrative, descriptive, reflective, discursive, expository and argumentative compositions Responses to literature Reference & informational texts: Directions Instructions Mind-maps Notes Paraphrases Research projects Summaries Oral, visual & multi-media texts: Advertisements Dialogues Flyers Formal & informal speeches Interviews Posters Presentations with graphic/sound effects Research projects	Drama Novel Poetry Folklore Short stories Film study Essays Biographies Autobiographies Further genres to be covered in Grades 10-12 include transactional, reference, creative, visual, audio, audio-visual & multi-media texts. A wide selection of texts must be used in integrated teaching over the three-year period.
Non-compulsory texts for enrichment: dramatisations, story telling, radio & television news, radio & television dramas, panel discussions, own short stories/poems/plays, cartoons, comic strips, jokes, signs etc.		

<u>Transactional texts:</u> Advertisements Brochures Dialogues (written) Diaries Editorials E-mail messages Faxes Flyers Invitations Letters Magazine articles Memoranda Minutes & agendas Newspaper articles Notes Obituaries Posters Reports Reviews Telegrams	<u>Reference texts:</u> Dictionary Encyclopaedia Schedules Telephone directories Textbooks Thesaurus Timetables TV guides <u>Creative texts:</u> Creative texts created by learners Dialogues Diaries Dramatisation Folk songs Folk tales Jokes Literary texts Music Myths & legends Riddles Songs Speeches Story telling	<u>Visual, audio, audio-visual & multi-media texts:</u> Cartoons Charts Comic strips Engravings Graffiti Graphs, diagrams, tables Illustrations Jokes (illustrated), caricatures Music videos Photographs Radio programmes Readings of dramas Readings of novels or short stories Recorded speeches Signs Slide shows Slides Symbols Transparencies TV programmes & documentaries
--	--	---

APPENDIX N

Table 8e Grade 12 Competence descriptions for second additional language (adapted from National Curriculum Statement Grades 10-12 (General), 2003: 49-63).

Rating scale	LEARNING OUTCOME 1 Listening and speaking	LEARNING OUTCOME 2 Reading and viewing	LEARNING OUTCOME 3 Writing and presenting	LEARNING OUTCOME 4 Language
INADEQUATE	<ul style="list-style-type: none"> * speaks with great reluctance & with lengthy pauses * uses language not conveying maturity, sensitivity & respect * poor vocabulary & language use * hardly communicates intelligibly * poor listening skills * hardly ever identify information when listening 	<ul style="list-style-type: none"> * hardly ever identifies information when reading * shows no insight * hardly ever expresses or motivates own opinions or shows any sensitivity to different views & cultural issues * poor grasp of language * only reads haltingly due to serious reading disabilities 	<ul style="list-style-type: none"> * shows no awareness of suitable language use, or of audience, purpose, context & format * misinterprets topics * uses poor language when writing * only produces writing riddled with errors which impede meaning * shows almost no proof of revision or editing * can hardly improve work despite continuous assistance 	<ul style="list-style-type: none"> * hardly understands or uses any rules & conventions of language * shows only a basic grasp of elementary words & word forms * uses mostly ungrammatical sentences * shows almost no grasp of language structures & vocabulary

PARTIAL	<ul style="list-style-type: none"> * speaks & presents but seldom maintains audience interest * hardly shows cohesion, coherence or uses language that reflects maturity, sensitivity & respect * sometimes conveys a basic message in familiar situations, but meaning is often unclear * listens seldom critically to identify information * experiences difficulty when analysing & explaining even with guidance 	<ul style="list-style-type: none"> * seldom interprets, analyses & explains information correctly & independently * very seldom shows insight or expresses & motivates own opinions * seldom shows sensitivity to different views & cultural issues 	<ul style="list-style-type: none"> * seldom writes & presents texts which are coherent, cohesive, or accurate * seldom shows ability to adapt texts to different audiences, purposes, contexts & formats * develops basic ideas only with assistance, but they are not focussed or consistent * only writes text in which the meaning is sometimes obscured by errors * shows little evidence of revision & editing * needs constant guidance 	<ul style="list-style-type: none"> * very seldom understands rules & conventions of language structures * makes serious errors * seldom identifies, interprets & explains meaning & functions of words & word forms even with guidance * uses only simple sentence structures, seldom for any functional purpose & with many errors * demonstrates hardly any control of grammar & vocabulary
ADEQUATE	<ul style="list-style-type: none"> * speaks with some prompting * maintains audience interest despite hesitations & lapses in coherence & cohesion * shows sometimes awareness of & uses language that reflects maturity, sensitivity & respect * uses reasonably fluent language in familiar communication situations * listens mostly critically to identify information * experiences difficulty when analysing & explaining 	<ul style="list-style-type: none"> * experiences some difficulty in successfully identifying, analysing and explaining information independently * demonstrates a measure of insight * attempts to express & motivate own opinions * shows some sensitivity to different views & cultural issues 	<ul style="list-style-type: none"> * often shows a lack of coherence, cohesion & accuracy when writing * adapts with assistance texts to different audiences, purposes, contexts & formats * develops ideas only with support in any focused or consistent way * attempts revision & editing * needs guidance to overcome errors which sometimes impede meaning 	<ul style="list-style-type: none"> * understands some of the rules & conventions of language structures * makes careless errors * sometimes identifies, interprets & explains with assistance meanings & functions of word & word forms * uses sentence structures, but seldom for any functional purpose & with many errors * demonstrates limited control of grammar & vocabulary

SATISFACTORY	<ul style="list-style-type: none"> * speaks coherently & cohesively with some prompting * succeeds in maintaining audience interest * mostly shows awareness & uses language which reflects maturity, sensitivity & respect * functions mostly fluently in communication situations * listens critically to identify & interpret information * needs assistance when analysing & explaining 	<ul style="list-style-type: none"> * mostly interprets texts when reading * needs assistance when identifying, analysing & explaining information * demonstrates adequate insight * expresses & justifies own opinions * shows reasonable degree of sensitivity to different views & cultural issues 	<ul style="list-style-type: none"> * shows sometimes a lack of coherence, cohesion & accuracy when writing * adapts with assistance texts to different audiences, purposes, contexts & formats * develop ideas in fairly focused & consistent way * revise & edit with assistance writing to produce improved texts 	<ul style="list-style-type: none"> * understands some of the rules & conventions of language structures, but cannot always use them accurately * identifies, interprets & explains with assistance meanings & functions of word & word forms * uses different sentence structures for functional purposes but makes errors * demonstrates reasonable control of grammar & vocabulary
---------------------	---	---	---	--

It must be noted that because the meritorious and outstanding competence ratings are not relevant to the findings of the diagnostic assessments in this study, both are not recorded here.